

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se însoțază.

Numeri singuratici la 10 lei se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, str. de Căminărie, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Wenzel Bernat și la loterie.

TRIBUNA

„Chestiune de putere”.

(*) Chestiunea politică, atât de importantă a unei împăcări între noi și între Maghiari, pe care Maghiarii înșiși o doresc mereu și tot ei o fac imposibilă totdeauna, s'a sulevat earăși într-o convorbire pe care dl V. A. Urechia, distinsul nostru amic și propagandistul cu suflet și cu minte de apostol al cauzei române, a avut-o la București cu o publicistă maghiară, d-na Hedvig V. Popovich.

Cunoșcător savant al cauzei noastre naționale, bărbat politic luminat și apărător fervent al Românilor oprimați, — venerabilul luptător al neamului românesc și-a manifestat și cu ocazia asta convingerile sale ferme, că dacă o împăcare a națiunii române cu națiunea maghiară o reclamă interesele mari ale ambelor popoare, această împăcare este însă necesarmente condiționată de-o completă și definitivă desarmare a politicii maghiare șoviniste și de-o egală îndreptățire a naționalităților din regatul ungar, după chipul egalității îndreptățiri din Elveția.

Aceste opinii france și serioase, întărite prin exemplul pe cât de clasic pe atât de limpede al organizației politice din republica elvețiană, — au avut darul să înduplece la publicarea unui prim-articol pe șovinistul publicist maghiar Bartha Miklós, care răspunde dlui Urechia tot în „Magyarország”, unde s'a publicat interviul publicistei Popovich.

O discuțiune politică, între un bărbat de valoare europeană a dlui V. A. Urechia și între un publicist de valoare problematică a dlui Bartha, nici nu se poate imagina fără de victoria deservită a celui dintâiu.

Într'adever: pe când dl V. A. Urechia discută cu manierele unui om superior, cult și convins de tot ceea-ce spune, fiindcă este stăpân pe tema discuțiunii, Bartha Miklós răspunde în chipul cel mai inferior posibil, ca ori-ce om care nu numai că nu e stăpân pe ceea-ce discută, dar nu-i stăpân nici bătăr pe sine însuși.

Dl V. A. Urechia argumentează, Bartha Miklós neagă. Savantul politic aduce probe serioase în spriginirea vederilor sale; diletantul politic taxează aceste probe drept utopii. Omul politic cult tratează chestiunea cu maniere ireproșabile; pățimașul pretins om politic tratează pe însuși omul în chipul cel mai nepolitic, pe când chestiunea pe care n'o poate cumpeni cu mintea liniștită o tratează cu mânia omului lipsit de armele științei și necunoșcător de cerințele bunului simț.

Pentru toate aceste cuvinte, nici nu ne-am ocupa de răspunsul lui Bartha — dacă el n'ar constitui o probă nouă că nu calea discușiunilor liniștite și a convingerilor politice, istoricește confirmate, este calea pe care o bat și-o vor bate (până-ce vor căde în prăpastie) șovinistii maghiari, cari

astăzi și de-atâta vreme dau tonul în sinul poporului maghiar.

Chestiune de putere — cu acest termen taxează Bartha și cu el toți satrapii dominațiunii maghiare cauza noastră națională. Pentru oamenii acestia, după înșasi mărturisirea lui Bartha, politica serioasă (singura serioasă) ce le-o recomandă distinsul bărbat al tuturor Românilor este cel mult o „politică romantică”. Ear' Maghiarii nu vreau să fie romantici; preferă să fie — barbari.

Ei bine. „Chestiune de putere” se fie! Decidă puterea între noi și între Maghiari. Resolve puterea, ceea-ce bunul cumpet ar pute rezolvă ori-când.

Noi, nici pentru acest cas, n'avem cuvânt să ne temem. Din contră, avem să privim în viitor cu aceeași liniște și cu aceeași siguranță cu care poporul român a privit totdeauna „chestiunile de putere”, pe cari i-le-au pus vrășmași mult mai numeroși, mult mai tari și chiar mult mai civilizați ca Maghiarii!

Fie și „chestiune de putere” — repetăm. Pentru-că la urma urmelor, sfârșitul va fi cam asemeneaa sfârșitului polemiei lui Bartha, care nu cunoaște istoria ca dl V. A. Urechia măiestru al istoriei.

Maghiarii, nevoind să stie de învățăturile istoriei, vor ave să deplângă amar „chestiunea de putere” pe care noi vom rezolva-o după-cum ne luminează istoria noastră și istoria altor neamuri în situațiuni analoge cu noi.

Sibiu, 14 Nov. n.

ABZICEREA MOSTENITORULUI. Ziarul „Wiener Abendblatt” aduce știrea sensațională, primită din izvor autentic, — cum ne spune, — că moștenitorul de tron Francisc Ferdinand a declarat înainte de căsătorie, în fața Monarhului, că va renunța la tron și nu se va încorona de Domitor. De adevărat moștenitor de tron trebuie deci privit fiul cel mai mare al Arhiducelui Otto, fiindcă Otto asemeneaa renunța la tron, în favorul fiului său prim-născut.

Nou comite-suprem. De comite-suprem pentru comitatul Ternașeni, e luat în combinație deputatul sas Pildner Ferencz, care a scris mult prin ziare în chestia naționalităților și trece la Maghiari de bun-patriot.

Din parlament. Căsătoria moștenitorului de tron a format obiect de discuție în dieta maghiară și în ședințele două din urmă, Luni și Marți, în cari au vorbit: Szilágyi, Rakovszky, ear' în urmă prim-ministrul Széll; și după-ce și-au spus oamenii tot ce aveau pe inimă, casa a votat proiectul de lege și în special, cu amandamentul făcut din partea guvernului. Astfel chestia căsătoriei morganatice e luată acum dela ordinea zilei. Putea să nici nu fie pusă la ordinea zilei.

Goluchowski se retrage. „Magyarország” ne spune, că prin cercurile diplomatice dela Viena se vorbește mult despre apropiata retragere a contelui Goluchowski din postul de ministru de externe al monarhiei. Înșuși contele Goluchowski ar fi declarat într'un cerc de amici, că nu mai poate purta sarcina grea a oficiului său.

Patriotism și Naționalism.

— Răspuns dlui Bartha Miklós. —

Budapest, 12 Noembrie.

În numărul din 1 l.c. ziarul „Magyarország” publică un prim-articol, adresat dlui Urechia, rîcol, care ne dă cea mai caracteristică dovadă, că de fals, cât de sforțat tretează chestiunea națională, chiar și unpublicist de talia dlui Bartha Miklós, — nesocotind pe cărpacii politici, cari i absolută neunoștință de cauză scri la articole, numai pentru a umple oloanele ziarului ce-i susține și pentru-a-și face reclamă cu o chestiune atât de importantă pentru țeara întreagă.

Dl Bartha Miklós în articolul său se bazează pe două principii: cine n'a luptat cu Kossuth în 1848 contra dinastiei și cine nu vrea să fie Maghiar, adică să-și deneghe limba și caracterul, acela este trădător de patrie, și numai bunăvoinței și indulgenței maghiare are să mulțumească, că poate umbla liber. Pe baza acestor idei grăite, dl Bartha... nici nu vrea să stea de vorbă cu Români.

Ce a fost lupta dela 1848? Lupta Maghiarilor pentru a răsturna dinastia habsburgică și lupta pentru distrugerea tuturor naționalităților nemaghiare conlocuitoare și contopirea lor în corpul singurei națiuni maghiare.

Apostolul națiunii maghiare, Ludovic Kossuth, a comis deci în 1848 două enorme greșeli, pe cari însă epigonii nu voesc să le recunoască. El a aprins două focuri deodată, o greșeală enormă politică.

și-ar aduce aminte, că Români ardeleni au luptat contra inimicilor tronului și ai patriei, ear' nu contra patriei.

Dacă dl Bartha al răsfol dezbaterile dietale dela 1847—1848, ar afla în fiecare vorbire a lui Kossuth câte un glonț distrugător trimis Croaților, Românilor, Sârbilor etc. Planul lui Kossuth a fost... magna petis Phaethon: cu o sigură lovitură să zdrobească dinastia și naționalitățile și, din totul ce există în Ungaria, să facă maghiar!

Acest fapt cutezător a pus în picioare și dinastia și naționalitățile din Ungaria. Kossuth — nu negăm — a promis la toți locuitorii din Ungaria egalitate de drept, dar' în schimb le-a cerut să abzie de caracterul lor specific național toți aceia, cari nu glăsuiesc limba maghiară. În schimbul drepturilor cetățenești el a cerut jertfirea drepturilor omenești, naturale, primordiale.

El a creat o pozițiune, care le-a făcut imposibilă Românilor conlucrarea cu Maghiarii. N'au fost trădători Români; ei au apărât dinastia și patria contra unor rebeli periculoși, contra unei minorități a locuitorilor patriei comune. Căci dl Bartha nu ar pute nega dreptul nostru la această țeară, pe care la olaltă am apărât-o în decurs de o mie de ani, fără să devină comic. Că în 1848 am urmat căi deosebite, nu e vina noastră. De ce n'a pus Kossuth niște baze mai umanitare constituțiunii dela 1848? De ce n'a asigurat el dreptul de dezvoltare naturală și de valorare pentru fiecare naționalitate în patria comună? Contra atacului ce tinde la viață și veremele cel mai nemernic caută să se apere. Și naționalitățile nemaghiare, cari au pus mâna pe arme în contra lui Kossuth, n'au făcut altceva, decât și-au apărât viața amenințată. Bravul Iancu n'a fost incapabil; a și tratat cu trimisul maghiar, referitor la o înfrățire de arme, și e bine știut, că nu el a zadărnit rezultatul acelei pertractări. A fost un tact foarte greșit din partea lui Kossuth a pune în dilemă naționalitățile nemaghiare: vreau drepturi, abzie de dreptul de existență ca naționalități; nu-și voesc moartea, sunt trădătoare... în sensul kossuthist.

Vezi, dl Bartha, eu în locul lui Kossuth aș fi promis naționalităților tot ce cereau și le-aș fi asigurat chiar prin

legă; ear' dacă am eluptat independența, cel-ce are mai multă forță de viață, validiteze-se.

Legile omenești nu sînt de valoare eternă. Și apoi se țin și nu se țin; și dacă Kossuth mai târziu s'ar fi simțit destul de puternic și poporul maghiar destul de tare, pentru a-și asigura o eghemonie oare-care, să o fi încercat. În fine omul își ceacă puterile dela etatea de băiat, până-ce moare. Dar' Kossuth cu o dungă de condeiu a vrut să șteargă din cartea vieții pe toți, cari nu sînt Maghiari și nu se dau de Maghiari. O astfel de încercare — nu-i așa, dl Bartha? — a trebuit să producă o reacțiune puternică; și ne-am dus pe două cărări, cari s'au întrunit pe câmpul de luptă.

Dl Bartha se provoacă la o parte dintre Români, la Marmatieni și Chioveni, cari n'au fost „trădători”, cari au luptat alături cu Maghiarii.

Faptul acesta își are explicarea în împrejurarea, că Români n'au putut ave atunci o politică unitară. Fiecare dintre Români și-a apărât interesele, cum a știut, — în părțile ungurene. Ei au avut promisiuni, cari numai atât au durat, până-ce s'au încourat în luptă. Apoi nici măcar cu mângăierea unor platonice promisiuni n'au rămas.

Dl Bartha are un tîner amic, al cărui strămoș a fost conducătorul Românilor din părțile marmatiene. Acel tîner amic al dlui Bartha, i-ar pute servi cu multe detaluri din corespondența ce a avut strămoșul său cu un alt fruntaș român marmatian. Acest din urmă, într-o epistolă a sa, exclamă desperat, că... „ne-am jertfit sînge, avere, fericire, toată viața noastră pentru a ne apăra de

maghiar tînde cu forța să ne nimicească existența ca Români...”. Am citat din memorie. Îmi aduc aminte de pasajii din respectiva scrisoare, cari sînt buclii rupte din sufletul zdruncinat al conducătorului român, dela care, după-ce și-a jertfit totul, nu numai al său, dar' și al poporului său, — se mai cere să-și jertfească împreună cu ai sei și caracterul de Român...

E o lumină vie aceasta asupra stărilor din 1848 și asupra perfidiei politice, urmărită de Kossuth față de naționalități. Și totuși mai sînt cari au curajul să ne facă trădători...

Dl Bartha nu voeste să stie istoria Ungariei. În istoria de o mie de ani a Ungariei, care părți ale acestei țări joacă rolul principal? Transilvania, nord-estul, nordul, sudul, sud-vestul și vestul Ungariei. Adeceă jertfite locuile de naționalități nemaghiare.

Alföld-ul locuit de Maghiari joacă rol în poesiile lui Petöfi, în ale lui Arany etc., în romanele lui Jókai și alții, dar' în istorie ne întâlnim foarte rar cu locuitorii Alföld-ului. Și istoricii maghiari sînt toți de acord în a afirma, că la descălecarea Maghiarilor în această patrie, grosul lor, ca oameni eminamente călăreți, s'a așezat pe pusele Ungariei. Deci nu are drept, și este cel puțin lipsă de modestie din partea dlui Bartha, când afirmă, că numai Maghiarii au drept la această patrie, și este jignitor de neserios din partea d-sale a ne asemăna cu servitoarea dlui Urechia.

Dacă și dl Bartha tractează în mod așa de ridicol chestiunea de mare greutate politică, ce există între ei și noi, apoi la ce se țestește dela niște hamali politici, cari nu caută decât senzație și interes josnic personal? Numai cât noi sîntem dedați cu tot felul de tractament din partea compatrioților maghiari.

Ideea unui stat federativ, cum e Elveția, o numește dl Bartha utopie. Nici nu o discută. Noi încă nu o discutăm ac. E o temă care nu o poți dezvolta într'un articol de ziar. Deci o lăsam. Numai o singură întrebare dlui Bartha: Care este idealul unui stat? Eu așa știu, că: binele și fericirea cât se poate de mare a tuturor supușilor sei. Așa glăsuiesc toți scriitorii, cari se ocupă cu știința de stat. Dl Bartha nu cred să răspundă negativ.

Ear' dacă așa este, unde e resonul politicii maghiare de a răpi majorității locuitorilor acestei patrii cea mai mare fericire: fericirea de a se dezvolta conform naturii, caracterului lor propriu, a trăi în limba și obiceiurile lor străbune și a se valida în mod egal cu compatrioții lor maghiari?... Unde e resonul de stat într-o astfel de politică? Maghiarizarea naționalităților e mai mare utopie, dl Bartha, decât federalismul elvețian.

Politica actuală eschide „modus vivendi” dintre Români și Maghiari. Și totuși la olaltă trebuie să trăim, dl Bartha! Și vrem să trăim la olaltă. Avem drept să trăim la olaltă, căci la olaltă am apărât această mîndră patrie în decurs de o mie de ani.

Pe toți ne leagă glia iubitorilor noștri de pămîntul acestei țări. În rîu și greutate sîntem egali, trebuie și în binele ce ni-l poate oferi patria să fim tot egali.

Nu există între noi trădători de patrie, dl Bartha! A fi Maghiar, și a fi patriot, nu sînt noțiuni congruente. A fi Român, și a fi bun patriot, sînt noțiuni, cari nu se eschid una pe alta.

Vrem să rămînem Români, și sîntem, și am fost și vom fi patrioți buni. Neînțelegeri există. Acelea trebuiesc în lăturate, cum le discută dl Bartha Miklós.

Delamara.

In amintirea binefăcătoarei

— Ioana Bădilă.

Cluj, la 11 Nov. n. 1900.

Va rămîne pentru totdeauna o sfîntă inspirație de ideal a tinerimii universitare române, memoria nemuritoarei binefăcătoare Ioana Bădilă, fecioța matroană care a lăsat moștenire tinerimii noastre universitare dela Cluj o frumoasă avere și o comoară neprețuită de idei mari și nobile pentru ridicarea morală și culturală a tinerimii în baza principiilor curate ale naționalismului larg și generos.

A slăvi și a venera cu toată cernicia sufletelor alese amintirea neuitatei lor mame, trebuie să fie o datorie din cele mai scumpe și din cele mai drag serviri ale tinerilor universitari români din metropola (nouă vrășmașe) a Transilvaniei.

Anul trecut, când vestea fundățiunii marelui cărei a pus temelii țării fecioța Ioana Bădilă a trezit recunoștința și adorația tuturor Românilor față cu nobila binefăcătoare, tinerimea universitară dela Cluj hotărîse să aranjeze în fiecare an un parastas și o sîrbare comemorativă în scopul glorificării meritate a matroanei lor.

În anul acesta sîrbările de pietate au avut loc astăzi, la 11 Noembrie, în conformitate cu programul stabilit anul trecut.

E de regretat, că din cauze neprevăzute (căror prevederea tinerimii le poate face sfîrșit pe viitor) sîrbările au întârziat a se face la timpul cuvenit.

Sîrbările de astăzi s'au început cu două parastase oficiate pentru memoria fericitei matroane în bisericile române greco-orientală și greco-catolică din loc. Tinerimea s'a prezentat corporativ la amîndouă parastasele.

Cîntările funebrele le-a executat tinerimea.

La orele 11 și jum. a. m. s'a deschis sîrbarea comemorativă în localitățile „Casinei Române”.

În numele tinerimii, președintele dl Guileim Șorban a rostit o scurtă cuvîntare inaugurală, în termeni mișcători.

Corul tinerimii, condus de studentul în drept, dl Negrea, a intonat pe urmă duioasa cântare funebrelă „Omule ca iarba”.

Studentul în drept dl G. Pălăcean a citit o cuvîntare ocașională mai lungă, pregătită cu zel și scrisă cu căldură,

tratând biografia și meritele binefăcătoare, relevând meritele familiei Moldovan, care a dat naștere scumpei matroane și accentuând însemnătatea culturală a fundațiunii. (Vezi la „Foiaș”. R. Tr.)

După ce corul tinerimii a mai înțonat cântarea funebrelă „Cu sfîșii odihnește”, dl Șorban a închis festivitatea, adresând cuvinte de mulțumire celor ce au asistat împreună cu tinerimea, la sărbătorirea memoriei unei din cele mai generoase matroane române. Pentru viitor, în scopul ca sărbătorirea matroanei să se facă în chipul cel mai frumos, aș avea de înregistrat două rugăminti: să se însușească de ideile mari și de datorințele etice toți tinerii noștri universitari, ear' on. inteligență din Cluj să iee parte la manifestările nobile ale tinerimii în așa chip, încât raportorul să nu fie silit a uita de lista celor de față din cauza insuficienței... numerelor.

Sărbări eticești și culturalicești atât de nobile, își găsește splendoarea și valoarea lor în mulțimea celor inspirați de ele....

Revistă esternă.

Din China.

Din China sunt puține știri. Tratatul de pace au dat de o nouă pedecă, de oare-ce statele Belgia, Olanda, Spania și Danemarca cer ca și părerea lor să fie ascultată. De aci provine o nouă încurcă, fiindcă Rusia și Franța află de justă pretensiunea acestor state și o spriginesc, Germania și Anglia sunt contra zicând, că numai acele state să aibă ingerință la tratativele de pace, cari au forțat armata în China.

„Standard” e avisat din Shanghai, că miniștrii chinezi și oficialii superiori au avut o consultare în Singanfu, pentru a decide care oraș să fie în viitor capitala imperiului și rezidența curții. La votare 4 voturi au fost pentru Peking, 1 pentru Sengtufu și 5 pentru Singanfu, vechea rezidență a Chinei.

Admiralul rus Alezejev a provocat guvernul chinez să preie administrația Manciuriei, sub protectoratul Rusiei. Rusia voeste a ține în Manciuria 40 mii de soldați, sub pretext de a păzi căile ferate și a susține ordinea. Aceasta ar însemna ocuparea definitivă a Manciuriei. Li-Hung-Ciang n'a răspuns încă lui Alezejev, așteptând instrucții din Singanfu.

Kruger.

Pe când în Africa-sudică atacurile și luptele sângeroase se dau neîncetat, bătrânul president Kruger se apropie pe naia Gelderland de malurile Europei. El va debarca în Marsilia și va cerceta statele Franca, Belgia și Olanda. Leyds a notificat guvernelor acestor state, că Kruger călătorește ca om privat și nu în calitate de cap de stat. Astfel nu vor fi primiri festive, ci lui Kruger i-se vor face onorurile, ce se fac capetelor încoronate, când călătoresc incognito.

Lui Kruger i-a succedat a mântul o parte din tezaurul public al Transvaalului, anume 10 milioane de fl. în aur.

Îndată-ce va sosi la Marsilia, Kruger va începe publicarea documentelor

oficiale, din cari va eși la iveală cauza adevărată a războiului din Africa-sudică și cari vor compromite pe Chamberlain.

Știri mărute.

„Daily Mail” scrie, că începând cu 1 Ianuarie 1901, armata engleză va fi radical reformată, anume după modelul armatei germane. Mișia va exercita 10 luni pe an.

În ședința dela 12 l.c. camera franceză a exprimat cu unanimitate felicitările aranjatorilor și factorilor expoziției universale.

Ziarele republicane din Madrid publică o scrisoare a lui Don Carlos către generalul Moore, zicând că mișcarea carlistă s'a produs contrar instrucțiunilor sale.

Don Carlos protestează contra acestei mișcări și crede, că o mișcare revoluționară îndelungată ar fi foarte primejdioasă pentru Spania.

CHESTIUNI ȘCOLARE.

Activitatea Reuniunii inv. gr-cat. din archidieceasa gr-cat. de Alba Iulia și Făgăraș.

De lângă Cluj, 7 Nov. n.

Nu mai câțiva ani sînt de când s'a înființat această Reuniune și urmele ei deja se ved în cele mai multe desparțăminte. Să sperăm deci, că cu timpul nu numai în unele, ci în toate desparțămintele se vor vedea urmele, căci e tineră Reuniunea și spre ce a mai îmbătrânit tot mai bine vom observa, că e la nivelul chemării sale și că produce fructe îmbelșugate.

Cu ocaziunea adunării generale din est-an comitetul central al acestei Reuniuni i-a prezentat raportul său și în legătură cu acesta s'a publicat și în „Foiaș școlastic” raportul, va să zică darea de seamă despre activitatea desparțămintelor. Ca și oșitorii „Tribunei” să fie informați despre activitatea acestei Reuniuni, îmi permit a spune următoarele:

Reuniunea inv. gr-cat. din archidieceasa gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș numără 26 desparțăminte, anume: 1. Desparțământul Aiud, care are 19 membri ordinari; 2. Alba-Iulia are 14 membri; 3. Almaș cu 11; 4. Arieș 11; 5. Bia 15; 6. Blaj 18; 7. Catina 23; 8. Cluj 32; 9. Dergea 20; 10. Ernot 14; 11. Făgăraș 23; 12. Giurgiu 14; 13. Ibașfalău 6; 14. Indol 15; 15. Ludoș 14; 16. Medias 15; 17. Morlaea 27; 18. Mureș 12; 19. M-Ŭoara 13; 20. Pogăceaua 13; 21. Reghin 21; 22. Roșia 10; 23. Sebeș 14; 24. Sibiu 30; 25. Turda 17; 26. Văgăraș 31; adică la oiață această Reuniune are 455 membri ordinari.

Amintesc, că membri fondatori are 14; ear' ajutători 86.

Ce privește comitetul central intrucât a putut s'a silit a împlini toate afacerile acestei Reuniuni și a le dezbate atât în adunările sale cât și în adunarea generală.

În desparțăminte încă s'a lucrat cu mult zel și abnegație, precum arată raportul despre activitatea desparțămintelor. Afară de desparțămintele: Cluj, Făgăraș, Ibașfalău și vre-o câteva, cari încă nici până în prezent nu i-au înaintat procesele verbale comitetului central, au lucrat toate desparțămintele, va să zică își împlinesc toate sfânta misiune ce o au. Ear' d. es. la desparțământul Cluj ne spune că: „Desparțământul acesta n'a dat nici un semn de viață”. Cum se poate aceasta chiar la desp. Cluj, unde se zice, că sînt 32 membri ordinari? Îmi aduc aminte, că acest desparțământ și al Sibului au fost cele mai harnice înainte de înființarea Reuniunii archidieceșane, constituite fiind după comitat.

În desparțământul Cluj ne spune că: „Desparțământul acesta n'a dat nici un semn de viață”. Cum se poate aceasta chiar la desp. Cluj, unde se zice, că sînt 32 membri ordinari? Îmi aduc aminte, că acest desparțământ și al Sibului au fost cele mai harnice înainte de înființarea Reuniunii archidieceșane, constituite fiind după comitat.

Ne mirăm deșp. Cluj știind, că are de president pnv. Iacob Mureșan, care se privește psine, că are minte cât un snop. Și își ca president al desparțământului reconvoacă adunare? Ba și celelalte deșpărțăminte, cari nu arată nici un proșp, nu se rușinează barami vîzînd cu celelalte lucră, ear' ele șed? Slabi se au. La casuri de acestea comitetul ntral ar trebui să reconvoace adunare se iee hotărîri, cum și în ce formă ar să se silească cei-ce nu își pricep misnea să și-o împlinească.

Ne înveseleștuna, și anume, că desparțămintele înțătorești se reconvoacă odată cu sinoadel protopopești și cu aceste ocazii se și petreceri. Unde se întîmplă astfel casuri se vede că preoții sînt pe oșană cu învățătorii. Și pentru-ce să nîfie pe o mână acei oameni, cari singu sînt luminători ai poporului, preoții în biserică, ear' învățătorul în școală? Cel mai urios lucru e, unde învățătorul și preotul sînt în certe continu și cel mai frumos lucru e unde acei luminători ai poporului sînt în bun înțelegere și lucră din răspuri pentru poporul în a cărui mijloc se află.

A fi învățător e lucru greu, — pentru-că învățătorului numai de aceea e învățător, ca să ăropună pruncilor în școală; ci el e trîis spre a lumina și poporul în mijlocul căruia se află, prin povești, prin învățuri cari privesc mai cu seamă pe țărani noștri. Tot această misiune o are și preotul. Învățătorul încă din vremile le demult e numit luminătorul poporului, el are prima-oară să lumineze primele odrasle și dela el învață mai mulți în toată viața, dela el își formează baa și toată cunoștința de mai tîrziu. Domii cei mai înalți, precum sînt: profesori, advocați, medici, deputați, canoni și metropoliti încă și-au făcut primele cunoștințe în școala poporală dela învățător. Învățătorii noștri deci ar trebui onorați mai bine de cum sînt și a-i dota mai bine, căci ei sînt cei-ce ne scot din întunereca lumină. Știm că dotația învățătorilor confesionali e 300 fl. și cuincuenalul. Pe lângă serviciul ce îl face, această dotație e nimic. Chiar regulat se și poată primi salariul, ceea ce e imposibil la noi Români, are lunar 25 fl. Stă dar' departe în privința acesteia de alți funcționari, ori chiar și meseriași și industriași. D. e. un scriitor dela perceptorat e dotat cu cel puțin 30—80 fl. lunar, un sodal de boltă are 30—60 fl. lunar, tot asemenea chiar și dintre industriași. Apoi unde e calificăția acestora și unde e calificăția învățătorilor? Cuincuenalul? El numai neoză și certe face. Sînt învățătorii deștoinici și iubiți de poporul în mijlocul căruia se află, dar venim peștoșii cuincuenal acei învățătorii, cari au fost înecozuți poporului sînt acum huiduiți de cătră el, căci culează a cere cuincuenalul. Unii învățătorii din acea pricină părăsesc acea comună și se duc în alt loc. Cu cuincuenalul e numai ceartă și ură, poporul nu vrea să-l deș și pace, el în față spune la învățător, că dacă nu-i place ducă-se din satul lor. Cunosco comună care își susține școala din a ei și avea învățător pe plac, dar după-ce a venit cuincuenalul acel învățător a trebuit să ese de acolo, după-ce nu voia a-i da cuincuenalul. Înzădar a ținut președintele acelei școli adunări, înzădar a eșit la față locului protopopul, ei n'au voit să deș cuincuenal și pace. Deasemenea nu au voit să ceară nici dela stat. Și apoi decăt să fac repartiție fără voea lor, cari apoi te-ar huidui, mai bine le dai pace și acolo îi lași.

Aceste sînt urmările cuincuenalului.

Romul.

„Asociațiunea”.

CONVOACARE.

Adunarea generală a desparțământului sîtmărean al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” se convoacă pe 21 Noemvrie st. n. (Arhang Mich. și Gav.) la 11 ore în Piskoll și se invită toți membrii desparțământului, cum și spriginitorii culturii poporului român.

Programul e următorul:

Serviciu divin celebrat de preoții prezenți.

La 11 ore adunare la școala română.

1. Deschiderea adunării prin directorul desparțământului.
2. Raportul secretarului despre activitatea desparțământului.
3. Raportul cassarului despre starea cassei.
4. Esmiterea unei comisii pentru încasarea taxelor și câștigarea de membri noi.
5. Ceteirea unei disertațiuni populare.
6. Propuneri diverse de interes cultural.
7. Defigerea timpului și locului pentru adunarea viitoare.
8. Alegerea unor membri din comitet.
9. Închiderea adunării.

Domii, cari doresc a participa la această adunare, sînt rugați să binevoiască a avisa despre participarea lor la prânz, pe M. O. D. Florian Sălăgian, paroh în Pișcolt, posta în loc; ear' cei-ce au să călătorească pe calea ferată și despre trimiterea prejuncturii necesare. Permișunea pentru ținerea adunării se află deja la mîinile directorului.

Moștinul-mic, la 12 Nov. 1900

Dr. Vasile Lucaciu, George Șuta, secretar, direct. desp.

Cronica zilei.

Sibiu, 14 Nov. n. 1900

Memento. 17 Noemvrie: Ad. de toamnă a Reuniunii învățătorilor români gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, desparțământul Alba-Iulia, în școala rom. din Galda-superioară. — Petrecerea tinerimii române din Hunedoara în sala hotelului dlui Mihail Rimbaș.

20 Noemvrie: Terminul pentru înaintarea raportului de activitate al desparțământului „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”.

Dorgatoriul. Ziarul „Narodni Listi” e în măsură a publica interesante amănunte în chestia cu dorgatoriul dat din partea Monarhului arhiepiscopului Stadler din Serajevo, amănunte, pe cari le primește dela corespondentul său din Roma. Sînt următoarele: Când a primit Papa în audiență pe arhiepiscopul Stadler i-a spus, că știe el bine cu câte greutate s'a silit să se lupte, și că pedecile vin tocmai din partea acestora, cari în urma convențiilor existente datoriază au să deș ajutor bisericeii. Regretă că dorgatoriul n'a fost comunicat încă Sfîntului Scaun, pentru-că puterile lumestii numai așa pot împărți dorgatori dacă atîntu le aprobă Roma. Scurt și lămurit!

Promotie de doctor. Ni-se scrie din Cluj, că Sămbătă, la 10 Nov. n. a fost promovat doctor în medicină di Aurel Iustian, originar de pe Câmpie. Au fost de față o mulțime de colegi cari au felicitat viu pe tînărul doctor.

Asigurarea regelui Sărbiei. Din Viena se scrie, că regele Alexandru al Sărbiei a scris unei fruntașe societăți de asigurare, că ar dori să se asigure pentru suma de 1 $\frac{1}{2}$ milioane franci. Societatea i-a raspuns ofertul. Motivul acestei respingeri este, că societățile de asigurare nu asigură bucurios capetele încoronate. Cu deosebire dela asasinarea regelui Umberto, care a costat pe o societate de asigurare suma de 3 milioane, societățile se fereșc cu dinadinsul de asigurările domnitorilor.

O nouă fițiucă apare zilnic în M. Oșorheiu sub titlul „Székely Ellenzék”. Programul e șovinist și „echt-jüdisch”, căci coconul Dr. Sebest Dénés, redactorul responsabil spune că va servi principiilor independiste — în direcție liberală. Adeacă nu va fi cu ușa nici în casă, nici afară, dar' pentru aceea de sigur va injura mereu.

Inspector de școale suspendat. Din Macău se scrie, că inspectorul reg. Kubinyi Mihály, aplicat în comitatul Oșană a fost amovat din oficiu în urma mai multor arătări făcute de învățătoare în chestii foarte delicate. Încă un tip de slujbaș unguresc.

Esamenul voluntarilor din anul 1899/1900. Anul militar încheiat acum în Septemvrie a fost mai favorabil pentru voluntarii ca anul premergător. Conform raportului ministrului de războiu 83%, au depus esamenul de oficer cu succes. Partea cea mai mare din cei cari n'au reușit la esamen au fost lăsați acasă; — numai 4% au rămas să servească anul al doilea ca pedeapsă.

Omor în adunarea unei reprezentanțe comunale. În comuna Nagy-Loth din comitatul Comaromului s'a ținut zilele trecute adunarea reprezentanței comunale. Judele Diossy la pertractarea unui punct își susținea o încăpăținare punctul său de vedere. Membrul Borsányi era de altă părere și de aceea combătea pe Diossy. Discuția a devenit vehementă și întru atât l'a înfuriat pe judele, încăt s'a sculat dela masa presidială și apropiindu-se de Borsányi i-a tras un glonț de revolver. Borsányi a murit momentan. Judele a fost escortat de gendarmi.

Jăfuirea bisericeii din Zlaști. În noaptea din 23 spre 24 Octomvrie n. un reușăcător spărgînd zidul și scoțînd gratiile de fer dela fereastra bisericeii gr-or. din Zlaști a intrat pe fereastră în biserică și stricînd zarul lădiței în care se păstrau banii bisericeii a furat 30 coroane, bani adunați cu discul și singurul venit al bisericeii.

Cadourile Țarului către Sultan. Turkan-Pașa s'a întors din Livadia; el a adus pentru Sultan daruri prețioase din partea Țarului. Sultanul a telegrafat Țarului pentru a-i mulțumi și pentru a-i reînvi asigurarea prieteniei sincere și neștrămutată.

Ploi torențiale în Oran. Ploi torențiale au căzut în Oran și în regiunea Mascara. Femei și copii s'au înecat. Poile au căzut deasemenea în Tunisia și au tăiat linia ferată din împrejurimile orașului Bizert.

Ocolul pămîntului în 33 de zile. Când va fi gata linia transiberiană, ocolul lumii va pute fi făcut în 33 zile, și eată cum: O zi și jumătate drumul dela Brema până la Petersburg; 10 zile dela Petersburg până la Vladivostok; 10 zile distanța Vladivostok—San-Francisco; 4 zile și jumătate pentru a merge dela San-Francisco la New-York; 7 zile distanța New-York—Brema.

Cu diligența de fer a albinelor, dar' și cu disciplina admirabilă a acestora, fără șgomot, cunoscîndu-și fiecare partea sa de muncă și locul ce-i compete în organismul național unitar, avem a lucra mână n mână în concordie și unire frățească la realizarea idealului comun, la ridicarea bunăstării materiale și culturale a neamului și la afirmarea lui pe toate terenele.

Fiindcă azi în primul rînd munca conșie, întinsă, sistematică, poate ridica și fericit popoarele...

Glasiul timpului l'a pătruns și generoasa donatoare când a lăsat fundațiunea pentru ridicarea unui internat pe seama universităților români.

Mintea-i luminată a străbătut însemnătatea colegialității intime ce se desvooltă prin faptul, că tinerii de același neam și sînge, cu aceleași idei și aspirațiuni petrec ani întregi împreună.

Cu ochii vii ai sufletului său ea a prevăzut roadele bogate ce vor rezulta din împrejurarea, că tinerii români din Cluj avînd institutul ce se va înființa de comun oșoritor, vor face din el templu al științelor, la al cărui altar vor arde neîncetat flăcările eșite din vîpaia focului iubirii de neam, de credință, de limbă, ascuns adînc în pieptul lor.

George Pădăreanu.

(Va urma).

FOIA „TRIBUNEI”.

IOANA BĂDILĂ.

— Disertație, ținută în ședința festivă a tinerimii univ. române din Cluj, aranjată la 11 Nov. 1900, întru amintirea nemuritoarei fundatoare. —

Prea stimat public! Ziua de azi e zi de sărbătoare. Tinerimea universitară română din Cluj azi aprinde din nou făclia aducerii aminte de generoasa binefăcătoare și mare protectoare, fericita Ioana Bădilă nasc. Moldovan, și la lumina acestei făclii revărsă cu profuziune sentimentele grațitudinii sale vii și a recunoștinței sale adînci, către adevărată sa mamă.

Ioana Bădilă, această ființă ideală, dacă prin noblețea, bunătațea și generositatea ce o caracterisau, — în viață a stîrnit admirația, stima și venerațiunea tuturor: prin sacrificiul ce l'a adus pe altarul națiunii, de care nici pe patul de moarte nu și-a uitat, când a testat 35.000 fl. pentru ridicarea unui internat pentru tinerimea universitară din Cluj, și-a câștigat titlul nemuririi.

Născută din familia Moldovan, în care familie iubirea de neam și de limbă, spiritul de jertfă, de ajutorare, erau tra-

diționale, moșteniri scumpe ce treceau dela părinți la fii și fiice, — înzestrată cu însușiri sufletestii frumoase, posedând o cultură înaltă: părea destinată a fi în societatea română o stea conducătoare.

De aici vedem, că generoasa fundatoare alături cu soțul ei Ioan Bădilă, jude de tribunal, mai multe decenii e sufletul societății române din Sibiu; ia parte activă la toate acțiunile culturale ale acesteia, lucră cu abnegare pentru formarea și consolidarea unei societăți române de sine stătătoare în acest centru, jertfește pentru ridicarea prestigiului ei moral și cultural.

Iubirea sa de neam o îndeamnă de altă parte, să spriginească materialicește întreprinderile noastre culturale, ca membră a mai multor reuniuni românești, ear' spiritul de filantropie îi inspiră îngrijorare pentru cei lipsiți, ale căror lacrimi le usucă adese-ori cu dărniciă-i proverbială, încăt în ultimul momentou dreptul putea zice doamna Bădilă: „Acum slobozește Doamne pe serva ta”.

Dar' sufletul mare al doamnei Bădilă, dedicat cultului națiunii, nu s'a îndestulit cu conștiența unei vieți consacrate binelui obștei, ci cu ultima-i suflare și-a împlinit dorul ferebinte de a ajuta națiunea cu tot avutul ce-l lăsa după sine și apoi și-a luat sborul la cele eterne înconjurată de aureola de glorie neperitoare.

O abundență uimitoare de însuflețire ideală pentru înaintarea culturală

a neamului; o iubire înfocată pentru fiia acestuia; o dorință nespusă de a le pregăti viitorul; un spirit de jertfă fără păreche a putut să îndemne pe marinimoasa binefăcătoare, ca abstrăgînd dela ori-ce considerație să lase fundațiune pentru toți universitarii români.

Prea stimat public! E epogală această fundație pentru timpul în care s'a făcut, pentru scopul ei și pentru modul cum s'a făcut.

În timpul din urmă desvoltarea naturală a poporului român dincoace de Carpați a adus cu sine, că atențiunea cercurilor chemate de a supraveghia propășirea noastră să se îndrepte tot mai mult spre umplerea unui gol adînc simțit la noi, spre crearea unei clase de mijloc, societățile de cultură ce le avem, chiar și marinimoșii donatori încep a sacrificia pentru acest scop pe cât de oportun pe atât de important.

Prin aceasta însă inteligența înaltă, universitarii, din cari ese aceasta, prind a perde din ajutorul și spriginul puternic, oferit lor de fundațiunile pioase.

Cu atât mai prețios e pentru noi deci darul doamnei Bădilă, care prin fapta-i nobilă și-a înscris numele cu litere de aur în istoria culturii române, ce alături de Bob, Șulufiu, Goșdu și ceilalți nemuritori fondatori îi va păstra pururea o pagină strălucită.

A cunoscut doamna Bădilă neajunsurile tinerimii române, greutățile ce stau în calea desvoltării și cultivării acesteia; a înțeles dorul ei de progres

și cu munificența inimilor mari, cari în fiecare încrețitură a lor ascund comoră de marinimie și bunăte, și-a jertfit tot avutul pentru noi, universitarii români.

Drept aceea, cu evlavie, cucernicie și omagială reverință îndreptăm tributul mulțumirilor noastre către memoria-i sfîntă!

E epocală fundația doamnei Bădilă și pentru scopul de a ridica un internat în Cluj pe seama universităților români.

În zilele noastre valurile produse de învălmășeala crescîndă a luptei pentru existență, din ce în ce mai înțepite, fac ca individul lăsat de sine să se simtă tot mai nesigur ba amenințat a perde terenul de sub picioare.

De aici spiritul de asociere modern, de aici ninsușita febrilă a oamenilor de a se apropia unii de alții, a lega firele intereselor comune în un lanț compact, a pune umăr la umăr și a cerca să și asigure cu puteri unite progresul.

Dacă e aceasta o caracteristică a prezentului și precum e de prevăzut va fi și a viitorului, pentru noi Români e un memento.

Căci a sosit timpul suprem de a ne organiza, a ne aduna șirurile sub devisa mareață: „Eu și-ti frate, tu-imi ești frate, în noi doi un suflet bate!”

Conștii de unitatea noastră, mândri de menirea noastră, cu încredere în viitorul de aur prevestit de post, fără amănare avem a începe acțiunea mare, solidară pentru înaintarea noastră economică-culturală.

Balonul lui Zeppelin. Se telegrafează din Friedrichshaven, că generalul Zeppelin, slându-i-se resursele sale personale financiare în construirea balonului dirigibil, caută de a obține concursul guvernului și a particularilor spre a continua experimentele. Acestea vor fi reluate în Martie 1901 la Tempelhoff, lângă Berlin.

Sfârșitul lumii. O știre din Londra semnalează o curioasă emigrare. E vorba de așa numiții Iamreliți, cari formează în India o sectă religioasă cu totul deosebită. Bizuți pe spusele unui din preoții lor, care a declarat, că sfârșitul lumii e apropiat, Iamreliții se pregătesc să emigreze în Scoția. Ei au de gând să se uroie pe munții scoțieni, căci cred, că de acolo vor trebui să se sue în cer, în ziua hotărâtă pentru sfârșitul lumii.

După alegeri... A fi candidat de president în America nu e lucru ușor. În zilele de alegeri candidatul trebuie să muncască nespun de mult: să scrie, să răspundă, să umele la cortezii, să îmbrățișeze, să țină vorbiri, să iie parte la bancheturi etc. etc. Mac Kinley, actualul president, deși e bărbat sănătos și foarte robust, abia-și mai simte oasele de atât amar de strapații. În zilele alegerilor lucră de dimineața dela 5 până seara la 10 ore. Rezolva zilnic la 1000 până 1500 epistole, ce-i soseau. Mulți alegători îi promiteau votul în schimbul vreunei tabachieri sau bucată de haină purtată de president, — pentru-că Jankeii adună tot ce a aparținut vre-unui om distins de-al lor. Pe lângă scrisori apoi Mac Kinley trebuia să țină vorbiri, să facă vizite, să vorbească mereu etc. De aceea, acum când a trecut peste alegeri și încă învingător, nespun de mult îi tineste liniștea, pe care o gustă cu neșă.

Țarul e bolnav. Din Petersburg se știe că Țarul s'a bolnăvit de influență. Desvoltarea bolii e normală. Tușește puțin și are febrile. Până acum însă este eschis ori-ce pericol.

Regele Alexandru al Sârbiei nici acum nu mai scapă de curtesanele sale de pe vremea de jună. O fostă negustoreasă din Viena, care a umblat și prin Belgrad a început să amenințe pe rege cu publicarea unor scrisori prea intime, dacă regele nu le va răscumpăra cu bani scumpi. Regele ca să scape de neplăceri a intervenit la poliția din Paris, căci frumoasa fată de prezent acolo se află. Poliția a arestat zilele trecute pe părăsita curtesană.

Atentat contra unui spital. Bolnavii din spitalul călugărilor de Cracovia au fost apucați de o panică grozavă în urma unui atentat săvârșit contra spitalului. Călugărul Boriskó s'a cerat cu conducătorul spitalului. Ca să-și răbune pe conducător a voit să arunce în aer întreg spitalul. A luat un chilogr. m de praf uscat, l-a pus în o sticlă și apoi l'a aruncat în cupurul unei chilii. Praful a explodat cu o groznică detonație, în urma căreia s'au spart toate ferestrele întregului spital. Boriskó după săvârșirea atentatului și-a depus rassa de călugăr și s'a anunțat singur la tribunal.

PARTEA LITERARĂ.

Dr. Petru Barbu.

— Răspuns la „Darea de seamă”. —

Spicuire.

(Urmare).

Alt exemplu al dlui Dr. Barbu: „Tot așa cetim în *Dogmatica lui Macarie* tradusă de dl Dr. Gerasim Timiş (nu Timuș?) al Arhiepiscopiei: „*Partea văzută (adecă forma și materia) misterului (masului) este arătată prin cuvintele apostolului: Să se roage pentru el, ungându-l pe el cu unt-de-lemn în numele Domnului. Aci se rapoartă: 1. Ungerea... 2. Rugăciunea credinții, pronunțată de preoți chiar la ungerea bolnavului.*”

Aceea ce zice P. S. Gerasim în *Dogmatica* lui Macarie este identic cu ceea ce zice Silvestru Andreavici, și deci nici acest *Dogmatica* nu e pentru teoria dlui Dr. Barbu. Și cumcă așa este, ni-o spune însuși P. S. Gherasim, când vorbește de celelalte teme, la cari formula nu e rugăciune.

Astfel: 1. pag. 420 op. cit.: „*Botezul trebuie să se facă în numele sfiei Treimi, pronunțând preotul cuvintele:* (nu zice „rugăciunea”) „*aceste: Botează-se servul lui Dumnezeu în numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt.*”

2. Pag. 460: „*Cuvintele sacramentale:* (nu „rugăciunea”) *ale Ungerii: Sigiliul darului sfântului Spirit...*” pag. 461 (citând din Asteriu episcopul Amosiei): „*Noi îi primim (pe eretici) în-*

seminându-i, adecă ungându-i cu sf. Mir, mai întâiu la trunte, pe urmă ochii și nările și gura și urechile și însemnându-i zicem: (nu: „ne rugăm”, nici „zicem rugăciunea”) „*Sigiliul darului Spiritului Sfânt. Și așa ce merită atențiune particulară este că părinții nu zic satorim sau ordonăm ca să se pronunțe la ungere cuvintele (nu „rugăciunea”) „Sigiliul darului Spiritului Sfânt, ci se mărginesc a le cita ca cuvinte (nu rugăciune) în genere cunoscut.*”

3. Pag. 563: „*I. Partea văzută din taina cămpei constă în aceste două acte principale: 1. mărturisirea păcatelor înaintea preotului și 2. lăsarea sau iertarea păcatelor, pe care o rostosește preotul după primirea mărturisirii celui-ce se cătește. Această iertare se exprimă astfel, după ceremonialul bisericii noastre, Domnul și D-zeul nostru Isus Christos...*” (de rugăciune nici aici nu e vorba).

4. Pag. 620 seq.: „*Al doilea este binecuvântarea sârbătoarească (nu „rugăciunea”) a legăturii cununa pe capul preot, când punând cununa pe capul mirelui, zice:* (nu „se roagă, zicând”) „*Cunună-se robul lui D-zeu (N.) cu roaba lui D-zeu (N.), în numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt, apoi punând cununa pe capul miresei, repetă:* „*Cunună-se roaba lui D-zeu (N.) cu robul lui D-zeu (N.), în numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt; în fine îndreptând către D-zeu această scurtă rugăciune (semn că cea precedentă, formula sacramentală, n'a fost rugăciune): „Doamne, D-zeul nostru, cu mărire și cu cinste-i încununază pe dânsii, îi binecuvintează de trei-ori.*”

Dacă eram oameni de înțeles nu mai recurgeam la autorități, ci ne mulțumeam cu rațiunea chestiunii, care pentru importanța ei se poate rezuma în următoarele:

Să ne dăm seama, întâiu asupra noțiunii „rugăciune”; să vedem, ce se cere dela o întocmire de cuvinte, ca ea se poată fi numită „rugăciune”. După definițiunea însuși dlui Dr. Barbu (*Catechism* pag. 44) „*Rugăciunea este o agraire a credinciosului către D-zeu.*”

Așadar, ca o alcătuire de cuvinte să fie considerată ca rugăciune, ea trebuie să cuprindă o agraire a credinciosului către D-zeu, — în cazul de sub întrebare: formula sacramentală trebuie să cuprindă o agraire a preotului către D-zeu. Dacă formulei îi va lipsi agrairea către Dumnezeu, ea va pute fi ori-ce, numai rugăciune nu.

Acum: Formula sacramentală a tainei cununiei este: „*Cunună-se robul lui D-zeu (N.) cu roaba lui D-zeu (N.) și viceversa în numele Tatălui și al Fiului și al Spiritului Sfânt, Amin.*” Unde este în aceste cuvinte vre-o agraire a preotului către D-zeu? ori, în formula sacramentală a sf. Mir „*pecetea darului Sf. Duh, Amin?*” Este aici agraire a omului către D-zeu? — ori la Botez: „*Botează-se robul lui D-zeu (N.) în numele Tatălui, amin, și al Fiului, amin, și al Sf. Duh, amin.*” De o agraire a preotului către D-zeu, agraire, în care să ceară ceva, să-i mulțumească pentru ceva, ori să-l premiească, nu este nici umbră în formulele sacramentale, cari prin urmare sunt cel puțin așa de departe de a fi ele însele rugăciuni, cum e de departe Caransebeșul de Sibiu, ori de București.

Da, la Cuminecătura, în care la prefacere se roagă preotul zicând: „*Încă aducem fie această slujbă cununătoare și fără de sânge, și cerem și ne rugăm și ne cucerim;* trimite duhul tău cel sfânt peste noi și peste aceste daruri, ce sunt puse înainte... și tă, adecă, pâinea aceasta în cinstit trupul Christosului tău etc.”; — da, rugăciune este formula dela sf. Maslu, când se roagă preotul zicând: „*Părinte sfinte, doborâșul sufletelor și al trupurilor, cel-ce ai trimis pe unul născut Fiul tău... tămăduiește pe robul tău acesta...*” pentru rugăciunile preacuratei Stăpânei...

Din cele-ce prea în estenso am spus ved și cei mai neinițiați mireni laici, că:

a) formula sacramentală dela sfințele taine nu este a se confunda cu rugăciune;

b) la trei taine, la cuminecătura, la maslu și la preoție formula e cuprinsă în câte o rugăciune, ear' la celelalte taine nu; și prin urmare

c) formula, deși în unele cazuri e cuprinsă în câte o rugăciune, nu este

în sine, ea însăși în toate cazurile rugăciune și nici, deci

d) a cum rugăciune formula sacramentală dela cununie, ori dela sf. Mir este o crasă neștiință, care se poate ierta unuia doctor în teologie, chiar nici în cazul când pe acela l-ar chema Dr. Barbu, care, dacă nu știe tocmai multă teologie, practică însă multă necuviință și rabulistică. (Va urma).

MAI NOU.

Condițiile de pace pentru China.

„Times” e informat din Peking, că ambasadorii au stabilit următoarele condiții pentru China:

1. China să ridice baronului Ketteler un monument, pe locul unde a fost ucis și un prinț împărătesc se meargă în Germania pentru a preda în persoană împăratului scrisoarea, prin care se cere iertare.

2. China să decapiteze pe cei 11 prinți și oficiali, al căror catalog e stabilit.

3. Să se suspende pe 5 ani ținerea examenelor publice în provinciile, unde au fost răscăle.

4. Pe viitor toți oficialii, cari sunt dușmani străini, să fie amovați și pedepsiți.

5. China să plătească despăgubiri de război.

6. Ciung-li-iamenul să se desființeze și să se institue un minister de externe.

7. Cu împăratul Chinei să se poată comunica în mod cinstit.

8. Taku și alte fortărețe de pe malul Pecili să fie demolate și să se interzică importul de arme și alt material de război.

9. Ambasadele din Peking să aibă garnisoane stabile. Să se afișeze în întreg imperiul, în decurs de doi ani, proclamații împărătești, în cari să fie desaprobată mișcarea Boxerilor.

Aceste condiții principale vor fi înaintate plenipotențiarilor chinezi și vor forma baza tratatului de pace.

Bibliografie.

Cartea poporului român.

Astfel trebuie să numim „*Căldarul Poporului*”, atât de iubit de poporul nostru.

„*Căldarul Poporului*” pe anul 1901 se estinde pe 159 pag. și mai bine de două coale inserate. Ca de obicei Căldarul are două părți principale: partea calendaristică și partea literară-economică.

Partea calendaristică.

Partea calendaristică se estinde pe 37 pagini.

Cuprinsul e următorul:

Pe cele dintâiu două pagini sunt date despre anotimpuri, întunecimi, regentul anului, posturile etc. Între ele remarcăm, ca ceva nou: *zilele critice* ale anului, după vestitul *Falb*. Sunt cu totul 25 de zile critice, înșirate în ordine cronologică.

Urmează lunile anului. Aci observăm, că de mai mulți ani se puneau la fiecare lună povești economice. Crezând, că cetitorii Căldarului în cursul timpului își vor fi însemnat aceste povești, am dat în locul lor preziceri despre vreme și statură și termine.

Ca să se vadă cât de folositoare sunt aceste, dăm aci staturile și terminele dela două luni:

Ianuarie 1901.

Vremea.

(După căldarul de 100 ani).

Vremea în luna Ianuarie, cu puțină înțepătură, va fi friguroasă. În 30 a lunii se moaie rigul.

Statură și termine.

Până în 81 Ian. trebuie înștiințate (prin notari; la oraș prin magistrați) datoriile intabulate pentru scărirea dării.

Foia de măturare la darea de căștig clasa III. și IV. (meseriași, negustori etc.) trebuie dată până în 20 Ianuarie. Foia de măturare despre camete și rente până în 15 Ianuarie. Înștiințarea cânilor pentru dare în decursul lunii.

La începutul lunii trimite abonamente la foi.

Noemvrie 1901.

Vremea.

(După căldarul de 100 ani).

Din 1—22 ian. urf, cu ploieri și schimbăto; în 23 vreme senină; în 24 vreme moale, apoi în 28 schimbăto; în 30 ian. de iarnă.

Statură și termine.

În anul acesta în decursul lunii Noemvrie se înștiințază chirile de casă, pentru măsurarea dării pe 3 ani. Până în 15 Nov. se plătește darea directă.

Se apropie iarna, în seriile lungi de iarnă e bine să cetești cărți bune, ca să-ți aduni cunoștințe folositoare.

După luni vine *cronologia*, domnitorii, posta și telegrafii, timbrele și earăși ca nou în „*Căldarul Poporului*” un *sematism*, în care se cuprind date despre tot ce alcătuiește *puterea noastră culturală*, anume: *bisericele române* (biserica gr-or și gr-cat), *școalele* (școalele populare, de mijloc, pedagogii și teologii, școale de fete) și *reuniunile* (culturale, reuniuni de femei, de cântări, de meseriași, de binefacere, de agricultură, de negoț, tipografii, bănci și înștiri sătești). La fiecare din aceste sunt numite persoanele, cari stau în fruntea lor. Ca exemplu dăm aci din ele un mic capitol:

Reuniuni de meseriași.

Scopul reuniunilor de meseriași este cultivarea breslei meseriașilor și sodalilor. Astfel de reuniuni avem în:

Sibiu. President: Victor Tordășianu.

Brașov. President: Arseniu Vlaicu, profesor.

Sebeșul-săseșc. President: Zevedeu Murășan, prot.

Cluj. President: Basiliu Podoabă, director de bancă.

Seliște. President: Dum. Banciu, apotecar.

Lugoj. Societatea cojocărilor.

În întemeiere sunt astfel de reuniuni în Turda, Făgăraș etc.

Partea calendaristică se încheie cu un articol despre *banii cei noi* și *banii din România*.

Credem, că în chipul acestuia, ne-a succedat a face nu numai interesantă, dar și folositoare și instructivă partea calendaristică.

Partea literară-economică.

Partea a doua, literară-economică cuprinde 24 de articoli și articolași și 16 ilustrații, cu o estensiune de 7 coale, tipar mărunt. La alegerea și aranjarea materialului s'a urmărit scopul, ca cuprinsul Căldarului să nu fie numai amuzant, ci totodată și instructiv.

Partea literară începe cu o mică bucată literară: *Tatăl nostru al Românilui*, care se sfârșește astfel:

Și nu ne duce pe noi în ispită nepăsării fașă de națiune, și mântuiește de cel rău pe tot neamul românesc!

Amin!

Urmează o legendă drăguță: *Floarea soarelui*, scrisă de Simin, anume pentru Căldar. După o glumă și un cântec de Iosif Stanca, dăm de portretul foarte frumos al lui Alexandru. S'a dat portretul marelui poet din incidentul, că anul acesta s'au implinit 10 ani dela moartea lui. Cum Alexandru e bine cunoscut la noi ca poet, în Căldar se scoate mai mult la iveală rolul politic, ce l'a avut Alexandru și serviciile ce le-a făcut patriei sale la unirea principatelor române. De aceea pe lângă o poezie: *Stelele*, se dau din scrierea lui: *Misiile mele politice*, trei capitole interesante, trei audiențe la Napoleon III. În 1859, unele din cele mai frumoase pagini ale trecutului României. Din aceste poporul poate să vadă și să învâță, că în vremile noastre nu e destul a te lupta numai cu arma, ca să-ți poți ridica neamul și să-ți faci patria liberă și neafinată, ci trebuie să-ți luptă și cu mintea, sau pe calea diplomatică. Un popor adecă trebuie să aibă oameni viteji pe câmpul de luptă, dar și apriși și isteți luptători pe terenul diplomatic.

După audiențe urmează o frumoasă poezie în stil popular, de *Vioara Magdu*, în care fata de Țeran se plânge, că „ar scrie badiții cartea, dar nu poate, căci

... marea-n loc de scrisoare

M'a-nvâțat să torc fuiore.

Și în loc să-nvâț cetitul,

M'a-nvâțat marea fâșutul.

Articolașul ce urmează: *Podoabe din orașele României* cuprinde explicația celor 5 ilustrații din București și Iași, cari sunt: Din calea Victoriei, Statua lui Mihail-Viteazul, Biserica Domniței Bălașa, Biserica Metropolei din Iași și Edificiul gării din Iași. Am dat aceste ilustrații, ca poporul nostru să vadă, că acolo unde Românul e stăpân pe soarta sa „și-a ridicat și-și ridică zidiri monumentale, cum au toate popoarele mari și înaintate.

După o anecdotă în versuri și două articolașe instructive („De-ale dărilor” și „Ce este Enciclopedia română”) se dă un articol despre *Iancu* cu ilustrații: *Înmormântarea lui Iancu*, și o mică colecție de poezii populare. Multimea de doine și poezii populare ce se află pretutindenea printre Români despre Iancu este o puternică dovadă, că Avram Iancu a fost erou național.

Să știți — se zice în Căldar — că numai acela e erou, care e cântat de popor în

doine de mărire și în doine de jale; numai acela e viteazul vitejilor, a cărui fape și viteji se spun în legende, lângă vatra, la focul de stejar și a cărui nume face să tresalte sufletul unui popor întreg.

De aceea nu e mirare, dacă și azi poporul cântă:

Sună codrul și răsună,

Sună codrul, nu-i minciună,

Că carle Iancului

Pe dealul Feleacului

Merg schipind ca stelele

Și lucind ca soarele,

Și la boi coarne de ceară,

Nu-i viteaz ca Iancu-n țeară!

Articolul despre Iancu și reminiscențele date, formează câteva pagine din cele mai prețioase ale Căldarului.

Răvașul nostru. După o poveste de P. Ispirescu, urmează *Răvașul nostru*, una din puterea de atragere a „*Căldarului Poporului*”. În Răvașul de acum, ca și în cele anterioare, se povestesc toate întâmplările mai de frunte ale unui an trecut, mai întâiu cele românești, apoi din monarhie și din lumea mare. Aici dăm și de frumoase ilustrații, cari privesc Răvașul și cari sunt următoarele: 7. Francisc Ferdinand, moștenitorul nostru de tron și soția sa prințesa Sofia (Chotek), Victor Emanuel III., noul rege al Italiei, regele și regina Sârbiei, vânduva împărăteasă a Chinei și chipul unei biserici chineze.

După Răvaș, care se estinde pe mai mult de două coale, se continuă partea literară cu poezii, anecdote, portretul și schița biogr. a arhimandritului Dr. Ilarion Pușcariu, și economie (Meserii și negoțul la noi și Povești economice).

Partea literară se încheie cu o glumă ilustrată („Dragoste între Jidani”), după care urmează apoi întregurile și inseratele.

Cum se poate vedea din această schițare, „*Căldarul Poporului*” nu numai e bogat în material, dar e și alcătuit astfel, ca să fie folosit în toate privințele poporului nostru. În raport cu aceasta prețul lui este foarte mic, așa că „și-l poate procura și omul mai lipsit. Din aceste motive „*Căldarul Poporului*” n'ar trebui să lipsească din nici o casă românească. m.

A eșit de sub tipar în editura librăriei Sococ & Comp.: *Documentele românești din arhivele Bistriței*, partea I, de N. Iorga.

Prețul 4 lei.

„*Povestea priveghetorei*”, după „*Înșiră-te Mărgărite*”, de I. Manliu. Estras din publicațiunea „*Lui Titu Maiorescu, Omagiu*”. București, stabilimentul grafic I. V. Sococ, str. Berzei nr. 59. Prețul 25 bani.

„*Insula morților*” novelă de R. Voos, tradusă de Andreiu Bârseanu, profesor în Brașov. Prețul 50 bani.

Ermeneutica biblică, compusă după Ubaldo Ubaldi, de Dr. Victor Semigelski, cu aprobare ordinariatului metropolitan gr-cat de Alba-Iulia și Făgăraș. Tipografia seminarului arhidieceșan din Blaj. Editura autorului. Prețul 2 cor.

Autorul destinează venitul curat pentru fondul provincial de salarizare al preoților și învățătorilor

Sosiți în Sibiu.

La 14 Noemvrie n. 1900.

Hotel „*Împăratul Romanilor*”: Rodiczky, Herr, oficial ministerial, Gundo, oficial, din Budapesta; Schullers din Orăștie, Lugner, privatier, Dr. Schoser, protonotar, Teutsch, preot din Sibiușoara; Mandl, căpitan din Imbășăriu; Porr, director din Brașov; Lucașev, îmbrășăru din Triest.

Hotel „*Neurhiner*”: Medean, protopop din Sebeșul-săseșc; Hroch vicecolonel, Brailch, Burian, căpitani din Brașov, d-na Plesoot din Făgăraș; Patiașu din Făgăraș, advocat din Alba-Iulia; David din Fiume, Prevasnik din Budapesta, Gross, Weiss, din Viena, comercianți.

Hotel „*Melzer*”: Fiala din Brașov, Theodosiu din Riu-Vadului, oficiali; I. Berkovics, L. Berkovics, din Gherghia-S. Miclăuș, Simion din Rîmnic, comercianți; Valsanescu, vameș din Riu-Vadului; Teihner, negustor de vin din Bajnok; Eitel, preot din Agnita; Herman, rector din Teaca; Kovács, ospătar din O. Moraviza.

Teatru orăgenesu în Sibiu.

Diracțiunea: Leo Bauer.

Joi, 15 Noemvrie n. 1900.

IM WEISSEN RÜSSL.

Comedie în 3 acte, de O. Blumenthal și G. Kadelburg.

Începutul la 7 ore seara.

Pentru redacție și editură responsabile: Andreiu Baltes, Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea marelui împovărat a stomachului sau prin consumarea de mâncări greu de digerat prea reci ori prea calde sau prin un trai neregulat și-au contras boala de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgarciuri de stomach,
Dureri de stomach, Mistuire sau resuflare grea,

li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate esecute de ani de-ardindul sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din buruienile renumite și recunoscute ca tămăduitoare preparate cu vin bun; întărește și învioră organismul de mistuire al omului. Vinul de buruieni înlătură conturările de mistuire și influențează puternic asupra noii formări de sânge sănătos.

Prin întrebarea regulată a vinului de buruieni boala de stomach vor fi curate încă în formare. Se nu întârzie nime dar a-l folosi încă de cu vreme. Simptomele boalelor sunt: dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări; bolnavii cronici la care aceste simptome se manifestă mai puternic de multe ori se vindecă prin o singură beutură de vin de buruieni.

Constipațiile cu urmările lor neplăcute, maladii, dureri colice, bătăi de inimă, insomnie, precum și conglomerația sângelui în ficat. Durerile de splină și suferințele hemoroidice de multe ori se delată cu vinul de buruieni. Vinul de buruieni delată mistuirea grea și depărtează prin un scaun ușor materii sctiate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei misturi rele a formării insuficiente de sânge și a stării bolnavicioase a ficatului. Lipsa de apetit și reaua dispoziție, precum și durerile de cap și nopțile perdue (insomnie) consumă adeseori înecul cu inecul multe persoane. Vinul de buruieni dă slăbetei puteri de trai un nou și proaspăt impuls. Vinul de poame mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrește, ușurează formarea și schimbarea materiei, înlesnește formarea sângelui, calmează nervii excitați și creează nouă voe de viață. Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțumiri dovedesc toate aceste.

Vinul de ierburii se află de vânzare la fl. 1.50 și fl. 2. — la apotecile din Sibiu, Tur-
nișor, Seliște, Oena, Slimnic, Seica-mare, Noerich, Avrig, Târnăveni, Boita, Călnădie,
Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călnic, Loman, Pianul-de-sus, Petrișul,
Sebeșul-săseș, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihalț, Teiuș, Blaj,
Pănade, Tapu, Mediaș, Blăjeș, Sănu-Mărtin, Ibașfalău, Basna, Agnita, Ciuc-mare, Bo-
holf, Făgăraș, Beclean, Câmpulung, Rimmic-Văle, Cudjir, Orăștie, Deva, Hunedoara,
Hațeg, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în toate celelalte localități
mai mari și mai mici din Ardeal și Ungaria și Austria.

Apotecile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate
localitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Se se cerea anumit:

Vinul de buruieni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sunt: Vin de Malaga 450,0,
Spirt de vin 100,0, Glicerol 100,0, Vin roșu 240,0, Sirop de fragi 150,0, Sirop de cireș 320,0,
Căciolă, Anis, Rădăcină „Helen”, iarbă ferului americană, Rădăcină „Entianus”, „Kalmus”
la 10,0. Toate acestea se mestecă. [358] 3-12

Nr. 932-1900.

[377] 2-2

Publicare de licitațiune.

În 24 Noembrie a. c., la 3 ore
post-merid., se va esărda pe calea
licitațiunii publice moara comunei
Bungard cu 3 petri, pe periodul dela
1 Ianuarie, 1901 până la 31 Decem-
vrie 1903.

Prețul strigării e: 2000 coroane.

Condițiunile mai deaproape se pot
vede în orele oficioase la subscrisul
oficiu.

Bungard, la 6 Noembrie 1900.

Oficiul comunal.

T. Ciora,

Mărginean,

primar.

not. com.

Guvernantă

se recomandă lângă fetițe începē-
toare! Vorbește limba română,
germană, maghiară și din limba
franceză poate instrua pe începē-
tori. Adresa: Ana Veran, p. r.
Mező-Petri, p. u. Szaniszló (co-
mitatul Szatmár). [380] 1-2

Catalog de

musicalii

pentru

Clavir

Harmonium

Violine

Cello

Citere

Musică de cameră

Orchestra

Guitare

Căntece

humoristice

Coruri

pentru duete și terzette

Piese de studii

etc. trimite

gratuit

și franco

OTTO MAASS,

editură și deposit de musicalii,
Viena, VI/2, Mariahilferstrasse nr. 91.

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de

Teodor V. Păcățan.

Prețul 2 coroane.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

— fiecare Român,

— luptător pentru

— dreptul național.

Se află de vânzare la

Librăria W. Krafft.

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călindarul Poporului

pe anul comun

1901.

Prețul 40 bani + 10 bani porto.

Venzătorilor li-se dă rabat cuvenit

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Farmacia lui F. I. R. Hotter la „Sfântul Iosif” în Viena, calea Schönbrunn nr. 182

Absorbinol-Hotter

1/2 flacon fl. 6 —, 1/2 flacon fl. 3.50.

Depărtează toate ecescențele și
așezările unsuroase, fără a cauza
stricăciune pēului. Întărește vinele
slăbite și atacate de boală, depăr-
tează toate modăile de pe mușchi
și răcorește toate aprinderile; în-
deosebi e foarte sigur leac contra
pocheilor, umflăturilor de glesne,
modăilelor dela copite, genunchilor
groși, modăilelor de pe vine, oaselor
îngroșate, umflăturilor, unde de
acestea se ivesc. Vindecă tremu-
rarea genunchilor și toate contu-
sinile.

Preț de nutremēt-Hotter

pentru cai și vite cornute

1 pachet 80 cr.

Escelent adao la nutreț pentru a
conserva animalului puterea și să-
nătatea; folositor la toate boalele
de rinichi, de beșică și de nervi.

Unsoare-Hotter

contra osului mort

1/2 borcan fl. 2. —, 1/2 borcan fl. 1.20.

Depărtează osul mort și eces-
cențele de os chiar și în casuri în-
vechite, după întrebuintare de 4-6
septēmāni.

Preparate veterinare

cele mai esecute ale timpului mo-
dern, conform numărōaselor ateste,
neintrecute în efect de nici unele
mijloace de acest soi.

Sē se cerea numai preparate

de ale lui Hotter și sē nu se

primească altele.

Deposit în farmaci și drogerii.

Speditorie principală:

la

Farmacia la „Sfântul Iosif”

Viena XII/2,

calea Schönbrunn nr. 182.

Deposit principal la:

Dr. Emil Budai, farmacie oră-
nească în Budapesta, piața primă-
riei, la Dr. Leo Egger & I. Egger,
farmacia „Palatin” în Budapesta VI
bulevard Văcz 17, și la Ios. Török,
far. în Budapesta, VI., str. Király 12.

Correspondențe și românește.

Training-fluidul-Hotter

1 flacon fl. 1.20.

Conservă vinele și mușchii pu-
ternici și vioi până la virstă înain-
tată, după frecări cu acest fluid
animalul devine capabil de cele mai
mari strapăte și training. E cu
surprinzător efect întrebuintat și la
toate urmările de prea mari sfor-
țări, la ologire, reună și întepeneire.

Praf-Hotter pentru rimători

Nr. I. și II.

1 chilo . . . fl. 1.20.

Cel mai bun mijloc dietetic pen-
tru așterea poftei de mâncare și
prin aceasta a promova creșterea
rimătorilor; escelent leac contra
orbalului. [157] 53-104

Nr. II. a se folosi peste tot locul.

Leac de colică-Hotter

1 flacon fl. 1.50

contra tuturor soiurilor de colică

și incuieri de ud la cai, cum și

contra umflărilor la vitele cornute.

„Foaia Poporului”,
este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului”

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins
bogat politic-național economic, literar, informativ etc. și cu
ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foaie

„Foaia Poporului”

va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeara a Ardealului, și cu deosebire Munții-
Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murēgului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt facute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și
cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem
despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din
mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei
trebuințe ce întrădăvăr se simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea
amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu

ilustrații românești

„...toate 'n tot

Frumoase cât eu nici nu pot

Mai frumoase sē-'mi socot —

Cu mintea mea,

în

peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„Tipografia”,

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcel nr. 18.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile
comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbō-
gățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului« a
îngrijit ca atât limba cât și forma cărței acesteia să fie cât se poate
de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile
și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite,
boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Învătătorul Munteanu

împărtășește economilor sei cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Lecuirea vitelor)

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate
cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiului.